

Габријел Гарсија Маркес

ЈЕДАН ОД ОНИХ ДАНА

Понедељак је освануо топао и без кише. Дон Аурелио Есковар, зубар без титуле и раноранилац, отворио је своју ординацију у шест. Из витрине је извадио вештачку протезу, већ постављену на калуп од гипса, а на сто је ставио неколико инструмената које је поређао, као на некој изложби, од највећег до најмањег. Носио је пругасту кошуљу без крагне, при врху закопчану златним дугметом и панталоне са трегери-ма. Био је строг, мршав, с погледом попут погледа глувонемих, који је ретко био у складу са ситуацијом. Када је распоредио ствари по столу, окренуо је зубарску брусилу ка столици и сео да исполира протезу. Изгледало је као да не размишља о ономе шта ради, али је био упорно, притискајући брусилу и кад није имао користи од ње.

Након што је откуцало осам часова, направио је паузу како би кроз прозор гледао у небо, да би видео како се на сликарском платну у суседној кући два насликана јастреба суше на сунцу. Наставио је да ради помисливши да ће после ручка падати киша. Иритантан глас његовог једанаестогодишњег сина пренуо га је из мисли.

– Тата?

– Молим.

– Градоначелник тражи да му извадиш умњак.

– Реци да нисам ту.

Полирао је један златан зуб. Извукао га је на удаљеност дужине руке и посматрао га полузатворених очију. У чекаоници, његов син је поново почео да галами:

– Каже да си ту јер те чује.

Зубар је наставио да загледа зуб. Кад је завршио и ставио га на сто, само је рекао:

– Боље.

Вратио се да ради брусилцом. Из картонске кутијице, где је држао алат, извукао је мост од неколико делова и почео да полира зуб.

– Тата?

– Молим.

И даље није мењао израз лица.

– Каже да ће те упуцати ако му не извадиш умњак.

Без журбе, покретом изузетне смирености, престао је да притиска педалу брусилце, удаљио ју је од столице и широм отворио фиоку стола. Тамо се налазио револвер.

– Добро – рече. – Реци му да дође да ме упуца.

Кружио је око столице док није стао пред врата руком се наслонивши на ивицу фиоке. Градоначелник се појавио на прагу. Обријао је десни образ али је на левом, болном и отеченом, имао браду од пет дана.

Зубар је у његовим суморним очима видео многе ноћи очаја. Врховима прстију, затворио је фиоку и врло љубазно рекао:

– Седите.

– Добар дан – рече градоначелник.

– Добар дан – рече зубар.

Док је он стерилисао инструменте, градоначелник се наслонио на наслон зубарске столице. Осећао се боље. Удисао је ледени дах. То је била врло оскудна ординација, једна стара дрвена фотеља, једна брусилница на педале и витрина са керамичким посудама, а испред столице, прозор са платненим завесама у висини човека. Када је осетио да се зубар приближио, градоначелник је згрчио стопала и отворио уста. Дон Аурелио Есковар је окренуо његово лице ка светлу. Након што је погледао покварени умњак, фиксирао је вилицу пажљивим притиском прстију.

– Мора да буде без анестезије – рече.

– Зашто?

– Зато што се загнојио.

Градоначелник га је погледао у очи.

– У реду – рече, покушавши да се насмеје.

Зубар му није одговорио. На радни сто је ставио посуду са стерилисаним инструментима, извукао их је хладним клештима, и даље без журбе. Потом је врхом ципеле окренуо плуваоницу и отишао да опере руке у лавабоу. То је све учинио а да није ни погледао ка градоначелнику. Али, градоначелник њега није губио из вида. Био је то доњи умњак. Зубар је раширио ноге и притиснуо умњак врућим зубарским клештима. Градоначелник се ухватио за наслон столице и сву своју снагу пренео на ноге. Осетио је хладноћу у бубрезима, али није испу-

стио дах. Зубар је само померио зглоб. Без презира, више из огорчености рече:

– Ево, овде нам плаћате за двадесеторо мртвих, поручнике.

Градоначелник је осетио пуцкетање у костима вилице и очи му се испунише сузама. Али, није испустио дах док год умњак није био извађен. Тада га је угледао кроз сузе. Упркос болу, угледао му је тако чудно да није могао да схвати мучење претходних пет ноћи. Нагнут над пљуваоницом, ознојен, задихан, откопчао је униформу и опипавајући џеп панталона, потражио марамицу. Зубар му је дао једну чисту крпу.

– Обришите сузе.

Градоначелник је то и урадио. Дрхтао је. Док је зубар прао руке, угледао је прашњаву паукову мрежу, са заметком паука и мртвим инсектима. Зубар се вратио и сушећи руке рекао:

– Устаните и исперите уста сланом водом.

Градоначелник је устао, опростио се уз војнички поздрав и протезујући ноге, без закопчавања униформе, упутио се ка вратима.

– Проследите ми рачун – рече.

– Вама или градоначелнику?

Градоначелник га није погледао. Затворио је врата и кроз металну решетку рекао:

– То је иста ствар.

ГАБРИЈЕЛ ГАРСИЈА МАРКЕС (1927–2014), колумбијски писац и новинар. Сматра се најзначајнијим писцем магијског реализма, жанра у коме се преплићу митови и магија са реалношћу свакодневне егзистенције. Највише је допринео томе да латиноамеричка литература дође у центар пажње светске културне јавности шездесетих година XX века. Добитник је Нобелове награде за књижевност 1982. године.

Његово најпознатије остварење *Сто година самоће* сматра се ремек-делом хиспаноамеричке и светске литературе.

Са шпанског превела АНА СТЈЕЉА

